

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 17 juni 2022

Mål nr

Ö 599-22

PARTER

Klagande

BA

Motpart

HN

Ombud: Advokat HA

SAKEN

Utmätning

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten över Skåne och Blekinges beslut 2022-01-05 i mål ÖÄ 4281-21

Dok.Id 234284

HÖGSTA DOMSTOLEN	Postadress	Telefon 08-561 666 00	Expeditionstid
Riddarhustorget 8	Box 2066	Telefax -	08:00–12:00
	103 12 Stockholm	E-post:	13:15–16:00
		hogsta.domstolen@dom.se	
		www.hogstodomstolen.se	

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen undanröjer hovrättens beslut och avvisar HNs överklagande.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

BA har yrkat att Högsta domstolen ska undanröja hovrättens beslut.

HN har motsatt sig att beslutet undanröjs.

SKÄL

Bakgrund

1. Kronofogdemyndigheten beslutade att utmäta en bil för betalning av HNs skulder till bl.a. BA. HN överklagade beslutet till tingsrätten och gjorde gällande att bilen tillhörde hans mor. Tingsrätten avslog överklagandet.
2. HN överklagade tingsrättens beslut och hovrätten beslutade, innan överklagandetiden hade gått ut, att inte meddela prövningstillstånd (hovrättens mål nr ÖÄ 4063-21). HN företräddes då inte av något ombud. Dagen före beslutet hade hovrätten informerat HN om att domstolen avsåg att pröva frågan om prövningstillstånd.
3. Därefter, men fortfarande inom överklagandetiden, överklagade HN på nytt tingsrättens beslut. HN företräddes nu av ett ombud. Hovrätten, som inte noterade det tidigare beslutet, lade upp ett nytt mål, meddelade prövningstillstånd och beslutade att upphäva Kronofogdemyndighetens utmättningsbeslut (hovrättens mål nr ÖÄ 4281-21).

4. BA har överklagat hovrättens andra beslut, dvs. beslutet att upphäva utmätningen.

Frågan i Högsta domstolen

5. Frågan i Högsta domstolen är om hovrättens andra beslut ska undanröjas till följd av den tidigare prövningen i hovrätten.

Rättsliga utgångspunkter

6. Vid överklagande av utsökningsmål gäller, om annat inte föreskrivs, lagen (1996:242) om domstolsärenden (se 18 kap. 1 § tredje stycket utsökningsbalken). Ett överklagande av ett mål enligt ärendelagen kan avvisas om det finns hinder mot att överklaga beslutet (jfr 10 § första stycket och 38 § femte stycket samt prop. 1995/96:115 s. 153).

7. Enligt såväl ärendelagen som rättegångsbalken är huvudregeln att ett överklagande inte bör prövas förrän efter det att överklagandetiden gått ut. Skälet till detta är främst att omfattningen av prövningen bestäms av klagandens ändringsyrkande, vilket – inom ramen för talan i tidigare instans – får justeras fram till klagotidens utgång men i princip inte därefter. Det kan undantagsvis finnas skäl att dessförinnan pröva ett överklagande, t.ex. om detta annars skulle komma att bli meningslöst. Det bör även vara möjligt att pröva överklagandet om det klart framgår att klaganden slutligt har bestämt innehållet i sitt överklagande. Enbart det förhållandet att ett ärende enligt lag generellt sett ska handläggas skyndsamt utgör inte skäl att frångå huvudregeln. (Jfr ”Det uteblivna sammanträdet” NJA 2005 s. 697.)

8. Om prövning sker under överklagandetiden, utan att förutsättningar finns för det, kan det vara ett sådant grovt rättegångsfel som gör att avgörandet ska undanröjas.

9. När ett överklagande har avgjorts i sak får ett nytt överklagande inte prövas. Det gäller även om det nya överklagandet görs inom överklagandetiden.

Bedömningen i detta fall

10. Hovrätten har under överklagandetiden beslutat att inte meddela prövningstillstånd beträffande HN:s första överklagande. Att hovrätten dagen före informerade HN om att domstolen avsåg att pröva frågan om prövningstillstånd, medför inte att det var klarlagt att han slutligt hade bestämt innehållet i sitt överklagande vid tidpunkten för prövningen. Inte heller i övrigt har omständigheterna varit sådana att beslutet hade kunnat fattas under överklagandetiden.

11. HN överklagade inte hovrättens beslut att inte meddela prövningstillstånd. I stället överklagade han en andra gång tingsrättens beslut. Detta berodde sannolikt på att hans ombud inte kände till det första beslutet. Eftersom hovrätten redan hade prövat det första överklagandet i sak genom att inte meddela prövningstillstånd, fick det nya överklagandet inte prövas. Det sist inkomna överklagandet skulle därför, om det vidhölls, ha avvisats.

12. Hovrätten borde självmant ha beaktat att det fanns hinder mot att ta upp det andra överklagandet till prövning. Hovrättens underlåtenhet i den delen utgör domvilla (42 § ärendelagen och 59 kap. 1 § 1 rättegångsbalken). Hovrättens beslut ska därför undanröjas och HN:s andra överklagande avvisas.

13. Att det vid hovrättens första beslut kan ha förekommit ett grovt rättegångsfel kan inte beaktas vid den prövning som nu sker. HN:s intresse av att få den frågan prövad får i stället tillgodoses genom möjligheten att ansöka om resning eller klaga över domvilla (se 42 § ärendelagen).

I avgörandet har deltagit justitieråden Anders Eka, Dag Mattsson,
Eric M. Runesson, Stefan Reimer och Jonas Malmberg (referent)
Föredragande har varit justitiesekreteraren Matilda Willaume